

Resultaat 2

Hieronder ordenen we de bestudeerde systeem-aanpakken op:

- 1) Rol van of relatie tussen onderzoeker en systeem. We onderscheiden de situatie dat beiden actor zijn. Onder actor verstaan wij dat de onderzoeker en de mensen die deel uit maken van het systeem door samenwerking op gelijkwaardige en creatieve wijze het systeem proberen te verbeteren. Het streven van de onderzoeker en de mensen in het systeem is om de kwaliteit van kennis te verhogen. De andere situatie die we onderscheiden is die van de onderzoeker als deskundige en het systeem en de mensen in het systeem als onderzocht object. De mensen in het systeem worden door de onderzoeker gezien als informatiebronnen en als objecten die wellicht anders moeten gaan handelen. De kennis van de onderzoeker wordt vergroot.
- 2) Toedichting van systeem- of elementeigenschappen. We onderscheiden de situatie waar aan het systeem of elementen van het systeem eigenschappen worden toegedicht door de onderzoeker. De andere situatie is dat er geen toedichting is van eigenschappen.
- 3) Karakterisering van de veranderaanpak: mechanisch of algoritmisch tegenover creatief.

De eerste beide dichotomieën in een tabel levert de volgende ordening op:

ORDENING SYSTEEM AANPAKKEN: UITGANGSPUNTEN

	<i>Relatie tussen onderzoeker de mensen in het systeem wordt gekenmerkt door actorschap</i>	<i>Relatie tussen onderzoeker en de mensen in het systeem wordt gekenmerkt door het onderscheid subject versus object</i>
	of	of
	<i>Toename kwaliteit kennis in/van het systeem</i>	<i>Toename kwaliteit kennis van onderzoeker</i>
<i>Toedichting systeem- eigenschappen</i>	Complex Responsive Processes (Stacey)	De 5 ^{de} discipline (Senge) Complex Adaptief Systeem (Axelrod)
<i>Geen toedichting systeem- eigenschappen</i>	Systeemonderzoek (Vahl)	Black-box (in 't Veld)

De eigenschappen zijn:

- a) Complex responsive processes: thema's met kenmerken: formal-informal, conscious-unconscious en legitimate-shadow;
- b) De 5de discipline: 7 archetypes: versterkende lus, stabiliserende lus, lapmiddelen met averechtse werking, grenzen aan de groei,

- afschuiven van de last, tragedie van het open veld en tegenstanders tegen wil en dank;
- c) Complex adaptief systeem: variatie, interactie en selectie.

ORDENING SYSTEEM AANPAKKEN: INTERVENTIE

<i>Mechanisch/algorithmisch</i>	<i>Creatief</i>
De 5 ^{de} discipline (Senge) Black-box (In 't Veld)	Complex adaptief systeem (Axelrod) Complex responsive processes (Stacey) Systeemonderzoek (Vahl)